

Jacques Paul Klein, prvi zamjenik visokog predstavnika, o potpisivanju Sporazuma o posebnim odnosima i Sporazuma Ploče-Neum

U ime međunarodne zajednice sa velikim razočarenjem objavljujem da je potpisivanje Sporazuma o posebnim odnosima između Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske, kao i Sporazuma Ploče-Neum, koje je bilo zakazano za danas, još jednom odgođeno.

Nažalost, izgleda da međustranačka rivalstva unutar SDA i koalicije, koja, među ostalim, uključuju i osobne ciljeve, te sitne razmirice, drže ove sporazume na mrtvoj točki. Ovim se građanima na svim stranama onemogućuje da uživaju u prednostima koje pružaju oba ova sporazuma. Ovakvo ponašanje je neodgovorno i ne ide u prilog narodu Bosne i Hercegovine, koji želi izgraditi mostove prema svojim susjedima i prema hrvatskom narodu u Bosni i Hercegovini, za kojeg ovi zvaničnici također tvrde da ga predstavljaju.

Istodobno, međunarodna zajednica pozdravlja zrele i poštovanja vrijedne napore Vlade Hrvatske, koja se pokazala kao odgovoran sugovornik tijekom čitavog ovog procesa. Znam da je sa njihove strane trebalo mnogo političke hrabrosti da bi se pregovaralo o ovim sporazumima, posebice o Sporazumu Ploče-Neum, a sada očekujemo od rukovodstva Federacije da pokaže istu razinu predanosti.

Sporazum o posebnim odnosima je opći okvirni sporazum koji omogućuje da strane zajedno rade na razvijanju detaljnih aneksa, sa osnovnim ciljem uspostavljanja transparentne

institucionalizirane suradnje. Ovaj Sporazum poštuje posebne interese svih naroda Republike Hrvatske i Federacije i u potpunosti je sukladan Daytonskom mirovnom sporazumu. Potpisivanje ovog sporazuma omogućuje početak strukturiranog dijaloga između strana i unosi veću stabilnost u njihove odnose.

S druge strane, nedostatak volje da se potpiše ovaj sporazum, u čijem su nastajanju posredovali Ured visokog predstavnika i Vlada Sjedinjenih Država, mogao bi se protumačiti u smislu da Federacija ne podržava transparentnost, da ne želi podržati regionalnu stabilnost i da šalje signal i bosanskim Hrvatima i bosanskim Srbima da im se ne nudi nikakva zaštita. U nekim krugovima u Sarajevu je postalo jasnije da transparentnost također znači potpuno razotkrivanje odnosa sa njihovim prijateljima u inozemstvu. Također je prisutan pojačan osjećaj da neki ne žele multietničku bosansku državu, a izostanak bilo kakvog sporazuma bi otežao međunarodnoj zajednici odvratanje manjinskog hrvatskog stanovništva u Bosni i Hercegovini od traženja drugih rješenja.

Istodobno, Vlada Federacije dovodi u opasnost potpisivanje Sporazuma Ploče-Neum, koji omogućuje Bosni da prodiše u ekonomskom smislu i osigurava joj izlaz na more, i od vitalnog je značenja za budući toliko potrebni ekonomski razvoj, koji je neophodan da bi se privukle strane investicije.

Jasno je da ova situacija dovodi u pitanje želju zvaničnika Vlade Federacije da pregovaraju u dobroj vjeri, njihovu sposobnost da sudjeluju u koherentnim međunarodnim pregovorima i njihovu brigu za građane. Ovakva situacija ostavlja dojam da se radi o vodstvu koje nije u potpunosti kredibilno i koje nije dovoljno zrelo da poštuje demokratska načela. Moguće rješenje ostalih pitanja, kao što je Brčko, na primjer, treba promatrati polazeći od zrelosti ove vlade i želje i sposobnosti da se djeluje na odgovoran način. Stoga se postavlja pitanje Federacije kao ozbiljnog sugovornika u ostalim pregovorima i neriješenim pitanjima.

Nadamo se da, kada se bude pisala povijest, neće ostati zabilježeno da je međunarodna zajednica brinula više za narod sa ovih prostora i njegovu budućnost nego njegove vlastite vođe.

Međutim, i dalje smo optimisti i očekujemo da će interne razmirice biti razriješene u narednih nekoliko dana, i da će oba sporazuma biti potpisana u roku od sedam dana.